

Dret del Medi Ambient

Codi: 102227
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500786 Dret	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Isabel Pont Castejón
Correu electrònic: Isabel.Pont@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: anglès (eng)
Grup íntegre en anglès: Sí
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Per cursar Dret del Medi Ambient (Environmental Law) no hi ha prerequisits. L'alumne ha de tenir suficient nivell d'anglès per llegir els materials i seguir les classes presencials en aquesta llengua. L'examen es pot realitzar en català, castellà, anglès, francès, italià o portuguès.

There are no prerequisites to take this subject. The student must have enough English level to be able to read the materials provided and to follow the class in that language. The final exam could be taken in Catalan, Spanish, English, French, Italian or Portuguese.

Objectius

L'objectiu de l'assignatura es conèixer i saber interpretar el règim jurídic bàsic aplicable al medi ambient, els seus diversos instruments, a nivell internacional, intern i també europeu. El Dret ambiental és una disciplina amb clars trets identificadors del dret públic, però que té una incidència molt rellevant en el món de l'empresa, dels ciutadans, de l'Administració, dels lobbies i ONG's. Es podrà analitzar des de la perspectiva del dret penal, civil i administratiu, entre d'altres més que estan sempre connectades. Amb aquesta finalitat, l'assignatura s'estructura en tres grans blocs temàtics.

En el primer es tracta d'oferir una visió general de què s'entén actualment per Dret Ambiental, quines disciplines jurídiques conflueixen i de quina manera, i quins són els instruments utilitzats per a la protecció de l'entorn i dels seus recursos. Caldrà, tanmateix, incidir en el dret dels ciutadans a disposar d'un medi ambient adequat pel desenvolupament de la persona i en el deure de conservar-lo i en l'obligació dels poders públics de vetllar per la utilització racional de tots els recursos naturals. Per això s'haurà de revelar el paper de l'Administració ambiental i el dels ciutadans en l'elaboració i execució del Dret Ambiental.

En el segon bloc s'estudiaran certs mecanismes transversals, que tenen per finalitat garantir la participació dels ciutadans en els afers ambientals, prevenir els perjudicis al medi ambient, afavorir els sistemes voluntaris de qualificació o gestió ambiental, o establir la responsabilitat dels causants de danys ambientals, com l'accés a la informació, el control integrat de la contaminació, les avaluacions d'impacte ambiental, l'etiquetatge ecològic i les auditories ambientals i la responsabilitat ambiental.

Per últim, el tercer bloc intentarà oferir una visió general de quin es el règim jurídic aplicable a subsectors ambientals als quals habitualment s'atorga un tractament normatiu independent, tant pel que fa a la distribució

competencial existent i grau de desenvolupament a nivell estatal, autonòmic i local, com a l'organització administrativa adoptada, a les normes actualment vigents, a la seva interpretació contemporània i nivell d'aplicació que s'observa.

This Environmental Law Course is willing to analyze the powers and main instruments of Environmental Law, at the international and domestic level but focusing specially on the law of the European Union, because European law is often the source of the law being applied at the Member State level. Environmental Law is nowadays an area of great importance.

It is a captivating branch of law involving international institutions, European Union, lobbies, business, all the levels of domestic public administrations, NGOs, etc...

Students will have the opportunity to see how connected could be, in specific environmental cases, areas being apparently distant such as international law, European law, constitutional and administrative law, criminal and civil law.....

Besides analyzing which are the general principles of Environmental Law, we will examine all the most important areas of environmental policy (air, waste, water, nature and biodiversity, climate).

It is an interesting course for EU and non-EU students alike.

Competències

- Argumentar i fonamentar l'aplicació de les normes jurídiques.
- Comunicar de manera persuasiva els punts de vista propis.
- Defensar oralment de forma clara i estructurada les idees, els treballs, informes, escrits i dictàmens.
- Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
- Dominar les tècniques informàtiques per obtenir la informació jurídica (bases de dades de legislació, jurisprudència, bibliografia, etc.) i per comunicar dades.
- Gestionar informació de manera eficient: poder assimilar un volum de dades considerable en un tems limitat.
- Identificar, valorar i posar en pràctica els canvis en la jurisprudència.
- Memoritzar i utilitzar la terminologia jurídica.
- Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits i dictàmens.
- Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar l'evolució jurisprudencial.
2. Aplicar les normes jurídiques al cas concret.
3. Buscar sentències, articles, etc., en les bases de dades jurídiques.
4. Comunicar de manera persuasiva els punts de vista propis.
5. Defensar oralment de forma clara i estructurada les idees, els treballs, informes, escrits i dictàmens.
6. Definir el llenguatge juridicoadministratiu.
7. Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
8. Distingir l'evolució jurisprudencial en l'àmbit del dret administratiu.
9. Explicar les normes jurídiques administratives.
10. Expressar-se amb la terminologia juridicoadministrativa.
11. Gestionar informació de manera eficient: poder assimilar un volum de dades considerable en un tems limitat.
12. Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits i dictàmens.
13. Reflexionar críticament sobre les decisions jurisprudencials.
14. Reflexionar sobre la normativa administrativa.
15. Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.

16. Utilitzar les fonts d'informació informàtiques jurídiques.

Continguts

BLOC TEMÀTIC 1. PART GENERAL (General Section)

La protecció del medi ambient com a objecte del dret. El Dret Ambiental. Antecedents. Característiques. Principis. L'ordenament ambiental. (**The goal of protecting the environment and the law. Main principles & features**)

El marc internacional de la protecció jurídica del medi ambient. La rellevància de l'ONU i d'altres organitzacions internacionals: convenis, programes i conferències. Els principis i regles internacionals que informen la política i el dret del medi ambient (**International environmental law**)

La transcendència del Dret ambiental de la Unió Europea : Evolució de la competència per a la protecció del medi ambient. Els objectius i els principis rectors de l'acció comunitària ambiental. Els instruments normatius emprats i la seva vinculació amb el dret intern. Els programes europeus en matèria ambiental. L'estructura administrativa europea pel medi ambient. El finançament de les actuacions ambientals. L'incompliment de la normativa europea ambiental (**European environmental law; powers, Governance, Decision-making; Enforcement; the 7th Environmental Action Program.**)

L'Administració i la protecció del medi ambient. La concepció constitucional i la distribució territorial de competències. L'organització administrativa del medi ambient. Instruments tradicionals (de control, de foment, de servei públic) i instruments de mercat. (**Domestic law, powers , instruments and administrative organization**)

BLOC TEMÀTIC 2. Mecanismes transversals (Cross-cutting instruments)

La informació, la participació ciutadana i de grups i l'accés a la justícia en la protecció del medi ambient. (**Access to environmental information, Public Participation in Decision-Making procedures and Access to Justice in Environmental Matters**)

Les responsabilitats per danys ambientals. Trets bàsics de la responsabilitat penal, civil, administrativa i de l'anomenada responsabilitat ambiental aplicada a la matèria. (**Environmental Liability; criminal law, torts**)

L'avaluació ambiental de plans i programes o avaluació ambiental estratègica; L'avaluació d'impacte ambiental de projectes d'obres, instal·lacions i activitats. (**Strategic Environmental Assessment of plans and programs -SEA- and Environmental Impact Assessment of projects -EIA-**)

La prevenció i el control ambiental de les activitats potencialment contaminants. (preventing and controlling industrial emissions)

Els sistemes voluntaris (voluntary instruments or Incentives for environmental protection. Environmental certification: ecolabel, EMAS, ISO's; Social Corporate Responsibility).

BLOC TEMÀTIC 3. Subsectors (Substantive Environmental Law)

La protecció de les aigües continentals (Water protection)

La protecció del litoral i del medi marí (Coastal and marine environmental protection)

La contaminació atmosfèrica, contaminació sonora; contaminació lumínica i males olors: el seu tractament jurídic. (**Air quality and air pollution; the law of Climate Change; light pollution, odour laws**)

El règim jurídic dels residus i dels sòls contaminats. Economia Circular; Substàncies perilloses (Waste and Land Pollution; Circular Economy; harmful substances)

La tutela dels recursos naturals. El espai de protecció especial. La protecció de la biodiversitat i laprotecció, gestió i ordenació del paisatge ((Biodiversity; environmental protected areas and species; landscape protection)

La integració de la vessant ambiental en l'elaboració i execució de polítiques públiques sectorials: transport, energia, agricultura... (Integration of environment into other policies: Agriculture; Transport; Energy..)

Metodologia

L'estudi, anàlisi i explicació del règim jurídic dels diferents temes i matèries que conformen el contingut de l'assignatura i el corresponent programa anirà complementat amb la seva perspectiva pràctica. D'una banda, s'estudiaran casos concrets per mitjà de resolucions, sentències i notícies tractades pels mitjans de comunicació. D'altra banda, els estudiants hauran de realitzar diferents exercicis, treballs i pràctiques, tant a classe com de treball autònom, en el marc de l'avaluació contínua. A principi de curs es determinarà quins treballs seran objecte de puntuació de cara a l'avaluació final.

L'examen final constarà de diferents preguntes per desenvolupar.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes pràctiques	12	0,48	2, 3, 4, 5, 7, 10, 11, 12, 14, 15, 16
Classes teòriques	33	1,32	1, 6, 8, 9, 13, 14
Tipus: Supervisades			
Tutoria	6	0,24	9, 10, 13, 14
Tipus: Autònomes			
Diferents lectures: articles, normes i jurisprudència	20	0,8	3, 11, 15, 16
Estudi	34	1,36	2, 3, 8, 14, 16
Redacció i presentació de diferents exercicis, pràctiques i treballs	37	1,48	1, 2, 3, 4, 5, 7, 11, 12, 15, 16

Avaluació

El model d'avaluació és continuada i té l'objectiu que l'alumnat i el professorat puguin conèixer el grau d'assoliment de les competències per tal d'orientar el procés formatiu.

Els treballs, exercicis i les activitats pràctiques realitzades al llarg del curs suposaran el 30 % de la nota final. L'examen final de continguts suposarà el 70 % de la nota final. La prova escrita podrà ser realitzada en català, castellà o anglès, segons sigui la preferència de l'estudiant.

A l'inici del curs el/la professor/a responsable de l'assignatura també informará als alumnes de tots els treballs, exercicis i les activitats pràctiques que es realitzaran al llarg del curs i d'aquelles que seran tingudes en compte per l'avaluació continuada. Cada professor/a responsable al principi de curs informará als alumnes del tipus d'examen (test, preguntes curtes,...) així com de si és necessari aprovar les dues part per superar l'assignatura.

Els alumnes que suspenguin aquest examen podran ser re-avaluats del mateix.

(For the purpose of evaluation, students should know that 70% of the final grade will come from the final written exam and the other 30% from the assignments and participation of the student during the course. Students not passing the written exam will have the opportunity to take it again (re-avaluation). Exams could be taken in english, french, portuguese, italian, catalan or spanish language)

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova escrita	70 %	2	0,08	1, 6, 7, 8, 9, 14, 16
Proves, exercicis pràctics i treballs	30 %	6	0,24	2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16

Bibliografia

La bibliografia en Dret Ambiental es actualment molt extensa. A principi de curs la professora apuntarà quines sc

S'ofereixen a continuació, a títol exemplificatiu, referències d'obres de dret intern (llista I) i de dret internacional

The existing bibliography on environmental law is very rich. At the beginning of the course the professor will spec

The following list includes general books devoted to domestic environmental law (I) and also some very relevant

I. DRET AMBIENTAL INTERN (domestic environmental law bibliography)

- ALONSO GARCÍA, E. y LOZANO CUTANDA, B. (Dir.), Diccionario de Derecho Ambiental, Iustel, Madrid, 2006.

-ALONSO GARCIA C. ORTEGA ALVAREZ L. Tratado de derecho ambiental, Tirant lo Blanch, 2013

- AUDIVERT ARAU, R., Régimen jurídico de la etiqueta ecológica, Cedecs, Barcelona, 1996

- BETANCOR RODRÍGUEZ, A., Derecho Ambiental, la Ley, 2014.
- CAMPINS ERITJA, M. et al (PONT CASTEJON).,Environmental Law in Spain, Kluwer Law, 2011.
- CASADO CASADO, L. i FUENTES i GASÓ, J.R., Medi ambient i ens locals, Cedecs, Barcelona, 2008-
- CASADO CASADO, L. i PONT CASTEJÓN, I., "La elasticidad de las competencias normativas en materia ambiental: querer es poder", a El derecho administrativo en el umbral del siglo XXI:homenaje al profesor Dr. D. Ramón Martín Mateo, Madrid, 2000.
- ESTEVE PARDO, J., Derecho de Medio Ambiente, Marcial Pons, 2014
- LAVILLA ROVIRA, J.J., MENÉNDEZ ARIAS, M.J., (coord.) (PONT CASTEJON), Todo sobre el Medio Ambiente , Praxis, Barcelona, 1996.
- LOPEZ RAMON, F, (coord), Observatorio de Políticas Ambientales (edición anual).
- LOZANO CUTANDA, B., Derecho Ambiental Administrativo, 11ª edición de l'obra/1ª edición en l'editorial LA LEY, Madrid, 2011.
- LOZANO CUTANDA, B. (Directora), LAGO CANDEIRA, A. y LÓPEZ ÁLVAREZ, L.F., Tratado de Derecho Ambiental, Ediciones CEF, Madrid, 2014.
- LOZANO CUTANDA, B., y ALLI TURRILLAS, J-C., Administración y Legislación Ambiental, Dykinson, Madrid, 5ª Edició, 2009.
- Martín Mateo, R., Tratado de Derecho Ambiental, Trivium, Madrid, 4 Vols; MARTÍN MATEO, R., Manual de Derecho Ambiental, Aranzadi, Navarra, 2003
- NIETO MORENO, J.E., Elementos estructurales de la evaluación ambiental de planes y programas, Aranzadi, 2011..
- ORTEGA ÁLVAREZ, L., ALONSO GARCÍA, C. y VICENTE MARTÍNEZ, R.D., Tratado de Derecho Ambiental, Tirant lo blanch, Valencia, 2013
- PONS CÀNOVAS, F., "Intervención pública en la actividad privada para la protección ambiental. Limitaciones a los derechos de propiedad y de libertad de empresa", a Diccionario de Derecho Ambiental, Enrique Alonso García y Blanca Lozano Cutanda (Directors), Iustel, Madrid, 2006. pp. 778 a 789.
- PONS CÀNOVAS, F., "Puertos, urbanismo y medio ambiente", a Obras públicas, urbanismo y medio ambiente, Fernando López Ramón y Víctor Escartín Escudé (Coords.), Marcial Pons, 2013.
- PONT CASTEJÓN, I., "El procedimiento administrativo de autorización de vertidos a aguas continentales ante el reto de una Administración hidráulica eficaz", a Revista Aranzadi de derecho ambiental, núm. 5, 2004, pp. 15 a 36.
- PONT CASTEJÓN, I. "Un nuevo reto en materia competencial: Estado y Comunidades Autónomas ante las exigencias del Protocolo de Kyoto", a Los retos de la aplicación del protocolo de Kyoto en España y Canadá, Mar Campins Eritja (Coord.), 2005.
- PONT CASTEJÓN, I., "Medio Ambiente" a Derecho Administrativo Práctico, Tirant lo Blanch, Valencia, 1997, pp. 303-331.
- PONT CASTEJÓN, I. i CAMPINS ERITJA, M., (Coord.), Perspectives de Dret Comunitari Ambiental, Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra, 1997.
- TORRES LÓPEZ, M.A. y ARANA GARCÍA, E. (Directors), Derecho Ambiental, Tecnos, Madrid, 2015

II) DRET INTERNACIONAL I EUROPEU DEL MEDI AMBIENT (International and European Environmental Law)

- BIRNIE, P.W.-BOYLE, A.E., REDGWELL, C., International Law and Environment, 3a ed. Oxford University Press, 2009.
- BERRAS PENTINAT, S., Los regímenes internacionales de protección del medio ambiente, 2011, Tirant lo blanch.
- BROWN WEISS, E. (Edited), Environmental Challenge and International Law, The United Nations University Press, 1992.; International Environmental Law, Second Edition (Casebook) 2nd Edition, 2006
- CAMPINS, M; CASADO, L; NIETO, J.E; PIGRAU, A; PONT, I; Environmental Law in Spain, Wolter Kluwers-kluwer Law International, The Netherlands, 2014
- CLEMENT, Marc Droit européen de l'environnement.Jurisprudence commentée, ed, Larcie, 2016
- Council of Europe. Manual on human rights and the environment"; Council of Europe Publishing 2012, http://www.echr.coe.int/LibraryDocs/DH_DEV_Manual_Environment_Eng.pdf
- DE SADELEER Nicolas. EU environmental law and the internal market. Oxford: Oxford University Press, 2014
- HAIGH, Nigel, EU Environmental Policy:Its journey to Centre Stage. 2016.
- IEEP, Manual of European Environmental Policy (2012), <https://ieep.eu/understanding-the-eu/manual-of-european-environmental-policy>
- Health and Social Benefits of Nature (<https://ieep.eu/news/health-and-social-benefits-of-nature-workshop-outcomes>)
- JANS, J ; Hans H.B. Vedder; European Environmental Law, Europa law Publishing (Fourth Edition) 2012
- JUSTE RUIZ, J., CASTILLO DAUDÍ,M., la protección del medio ambiente en el ámbito internacional y en la Unión europea, Tirant loBlanc, Valencia, 2014.
- KISS, A., SHELTON, D., A Guide to International Environmental Law, Martinus Nijhoff Publishers, 2007
- KRAMER, L. EU Environmental Law, Sweet and Maxwell, 8th ed. 2015
- LEE, Maria; EU Environmental Law, Governance and Decision-Making, 2nd Ed. 2014
- MACRORY, Richard, Regulation, Enforcement and Governance of Environmental Law, 2nd edition Hart Publishing, Oxford (2014),
- SANDS, Ph., Principles of International Environmental Law, Cambridge University Press, 2nd. Ed., Manchester/N.Y., 2012
- THORNTON, James; GOODMAN, Martin, CLIENT EARTH 2017. Scribe Publications (May 11, 2017)